

**22 augustus
2014**

Onderzoek:

**'EenVandaag Economische
Monitor 2014'**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 30.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

EenVandaag Economische Monitor 2014

22 augustus 2014

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 19.772 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek vond plaats van 12 tot en met 22 augustus 2014. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met redacteur / onderzoeker Joeri Veen:

joeri.veen@eenvandaag.nl

Samenvatting

'Herstel economisch vertrouwen zet niet door'

Het voorzichtige herstel van vertrouwen in de economie van begin dit jaar zet niet door. Een meerderheid (55%) verwacht dat de economische situatie van Nederland de komende 6 maanden ongeveer hetzelfde zal blijven. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder ruim 19.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel.

Begin dit jaar constateerde EenVandaag nog een voorzichtig herstel van vertrouwen in de economie: één op de vier (24%) verwachtte toen dat de economische situatie van Nederland beter zou worden. Daarmee was het vertrouwen in economisch herstel ten opzichte van de voorgaande jaren fors toegenomen: in 2013 was dit nog 7% en in 2012 6%. De groei in het vertrouwen zet op dit moment niet door: 22% verwacht nu dat de economische situatie van Nederland beter zal worden.

Crisis voorbij?

Leden van het panel dragen als reden voor de terughoudende verwachtingen vaak de diverse internationale crises aan. Vooral de handelsboycot van Rusland wordt vaak genoemd: de vrees is dat dit de economische groei onderdrukt. Een panellid licht toe:

"Nederland is als handelseconomie sterk afhankelijk van wat er in de wereld gebeurt en die situatie is momenteel zeer instabiel: conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten, ziekte in Afrika en de Russische handelsboycot geven weinig vertrouwen voor de toekomst."

Volgens de grootste groep houdt de economische crisis nog aan. Vier op de tien (38%) denken dat de crisis nog lang niet voorbij is. Bijna de helft (49%) zegt dat de crisis niet voorbij is maar het einde wel in zicht is. Slechts één op de tien (10%) geeft aan dat de crisis achter ons ligt.

Eigen portemonnee

De terughoudende verwachting over de Nederlandse economische situatie is een voorbode voor de verwachting over de eigen portemonnee. Over de persoonlijke financiële

huishouding is namelijk voor het derde jaar op rij niet veel optimisme: één op de tien (12%) verwacht dat de eigen situatie de komende 6 maanden verbetert. Begin dit jaar lag dit cijfer nog iets lager met 7% en in zowel 2013 als 2012 noteerden wij 8%. Een zeer kleine toename dus. Een grotere groep (21%) verwacht dat de eigen situatie verslechtert en de meerderheid (65%) denkt dat de situatie hetzelfde blijft. Panelleden melden stijgende huurprijzen en hogere verzekeringslasten vaak als reden van hun negatieve verwachting.

Woningmarkt

Bij de start van 2014 was zichtbaar dat het vertrouwen in de woningmarkt aan een herstel bezig was. Bijna drie op de tien (28%) verwachtte toen dat de situatie op de woningmarkt de komende 6 maanden zou verbeteren; een flink contrast met de 6% uit januari 2013 en de 3% uit januari 2012. Het herstel van vertrouwen in de woningmarkt zet door: inmiddels heeft 38% positieve verwachtingen over de woningmarkt voor de komende periode. De helft (51%) verwacht dat de situatie voorlopig ongeveer hetzelfde blijft.

Arbeidsmarkt en werkloosheid

Het kabinet Rutte 2 heeft de arbeidsmarkt tot topprioriteit uitgeroepen. Dat lijkt aan te sluiten bij de negatieve verwachting van panelleden. Ten opzichte van twee jaar geleden is het vertrouwen in de arbeidsmarkt weliswaar toegenomen van 8% in 2012 naar 19% nu; één op de vier (25%) denkt echter dat de situatie op de Nederlandse arbeidsmarkt zal verslechteren en de meerderheid (51%) verwacht dat de situatie hetzelfde blijft.

Panelleden wijzen daarbij vaak op de hoge werkloosheid en de relatief lage kans om een nieuwe baan te vinden. Werklozen uiten weinig hoop op verbetering: 85% van hen heeft weinig vertrouwen het komende half jaar een baan te vinden. Deze angst is onder de oudere deelnemers sterker dan onder jongere deelnemers. Een werkloos panellid zegt hierover:

"De leeftijd van 60 jaar blijft een grote hindernis voor het vinden van een nieuwe baan. Leeftijdsdiscriminatie is nog steeds het grote probleem. Op steeds vroegere leeftijd lijk je al afgeschreven te worden; op 50, 45 of zelfs 40 jarige leeftijd gaat de voorkeur vaak uit naar een jongere kandidaat."

EenVandaag Economische Monitor 2014

N = 19.772

Informatie voor deelnemers

Hoe staat het met uw vertrouwen in de economie, de arbeidsmarkt en de woningmarkt? In dit onderzoek vragen we naar uw verwachtingen en ervaringen op financieel vlak.

Verwacht u dat de economische situatie van Nederland de komende 6 maanden beter of slechter zal worden of dat die ongeveer hetzelfde zal blijven?

<i>Veel beter</i>	1%
<i>Beter</i>	21%
<i>Ongeveer hetzelfde</i>	55%
<i>Slechter</i>	20%
<i>Veel slechter</i>	2%
<i>Weet niet / geen mening</i>	1%

Verwacht u dat de financiële situatie van uw eigen huishouden de komende 6 maanden beter of slechter zal worden of dat die ongeveer hetzelfde zal blijven?

<i>Veel beter</i>	1%
<i>Beter</i>	11%
<i>Ongeveer hetzelfde</i>	65%
<i>Slechter</i>	19%
<i>Veel slechter</i>	2%
<i>Weet niet / geen mening</i>	2%

Verwacht u dat de situatie op de Nederlandse woningmarkt de komende 6 maanden beter of slechter gaat worden of ongeveer hetzelfde blijft?

<i>Veel beter</i>	1%
<i>Beter</i>	37%
<i>Ongeveer hetzelfde</i>	51%
<i>Slechter</i>	6%
<i>Veel slechter</i>	1%
<i>Weet niet / geen mening</i>	4%

Verwacht u dat de situatie op de Nederlandse arbeidsmarkt de komende zes maanden beter of slechter gaat worden of dat die ongeveer hetzelfde blijft?

<i>Veel beter</i>	0%
<i>Beter</i>	19%
<i>Ongeveer hetzelfde</i>	51%
<i>Slechter</i>	21%
<i>Veel slechter</i>	4%
<i>Weet niet / geen mening</i>	5%

Minister Dijsselbloem van Financiën heeft gezegd dat de economische crisis 'op zichzelf voorbij' is. Wel wees hij erop dat mensen dat wellicht nog niet direct merken.

Wat denkt u, is de economische crisis voorbij, of is de crisis nog niet voorbij?

<i>De economische crisis is voorbij</i>	10%
<i>De economische crisis is nog niet voorbij, maar het einde is in zicht</i>	49%
<i>De economische crisis is nog lang niet voorbij</i>	38%
<i>Weet niet / geen mening</i>	3%

Geef aan of u het met de volgende stelling eens of oneens bent:

"Ik heb in mijn eigen portemonnee niets gemerkt van de economische crisis."

<i>Mee eens</i>	34%
<i>Mee oneens</i>	63%
<i>Weet niet / geen mening</i>	3%

Stel: u krijgt meer te besteden, hoe zou u het grootste deel van het geld dan gebruiken?

<i>Ik zou het geld wegzetten / sparen</i>	35%
<i>Ik zou het geld gebruiken voor het aflossen van schulden (leningen/hypotheek)</i>	27%
<i>Ik zou het geld schenken (bijv. aan een goed doel of familie)</i>	3%
<i>Ik zou een grote aankoop doen</i>	8%
<i>Ik zou meer uitgeven aan levensonderhoud / boodschappen</i>	6%
<i>Ik zou vaker uitjes doen / leuke dingen ondernemen</i>	9%
<i>Ik zou iets anders met het geld doen</i>	6%
<i>Weet ik niet</i>	6%

N = 829 (panelleden die op dit moment werkloos zijn)

U heeft aangegeven dat u op dit moment werkzoekende bent.

Hoeveel vertrouwen heeft u in het vinden van een baan binnen nu en 6 maanden?

<i>Heel veel vertrouwen</i>	3%
<i>Tamelijk veel vertrouwen</i>	11%
<i>Weinig vertrouwen</i>	25%
<i>Heel weinig vertrouwen</i>	61%
<i>Weet niet / geen mening</i>	0%

N = 4.882 (panelleden die op dit moment in loondienst zijn)

U heeft aangegeven dat u op dit moment in loondienst bent.

Hoeveel zorgen maakt u zich dat u de komende 6 maanden uw baan verliest?

<i>Heel veel zorgen</i>	4%
<i>Redelijk veel zorgen</i>	9%
<i>Niet zo veel zorgen</i>	46%
<i>Helemaal geen zorgen</i>	40%
<i>Weet niet / geen mening</i>	1%

